І чужому научайтесь, Свого не цурайтесь... Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-5740
Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-8337

РІК LXXIX. Ч. 170. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 15-го ВЕРЕСНЯ 1972 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, SEPTEMBER 15, 1972 No. 170. VOL. LXXIX.

КОРОТКІ ВІСТКИ

Четвер, 14-го вересня 1972 р.

ПЕНТАГОН ПОВІДОМИВ, ЩО ДВА СОВЄТСЬКІ ЛІТАКИ вилетіли на далекосяжну 12-годинну розвідку з Куби і що вони пролітали вздовж Східнього побережжя ЗСА. Політ двох совєтських бомбардувальників типу „ТУ-95" викрили наземні американські радарні станції, а також джетові літаки Морської Фльоти з літаконосця „Форрестол". Літаки наблизились до побережжя ЗСА на яких 50 миль і відлетіли.

СЕКРЕТАР ПРАЦІ ДЖЕЙМС ГОДЖСОН ПОВІДОМИВ, що завдяки урядовій програмі по відбудові знищених районів на Східньому побережжі ЗСА внаслідок гурагану Агнес, там дістали працю вже понад 21 000 людей.

ДВІ НЕВЕЛИКІ АВТОКОРПОРАЦІЇ — Крайслер та Америкен Моторс, повідомили, що вони будуть змушені частково підвищити ціни на свої авта випуску 1973-го року, навіть коли б на інші авта ціни були й надалі „заморожені".

У ПЕРЕДМІСТІ ЧИКАГА ІВАСТОНІ міська рада запропонувала, щоб місто брало окремий податок з кожного студента, по 30 долярів „від голови". У місті вчиться понад 10 000 студентів, отже Івастон мав би 300 000 долярів „прибутку" для міської каси. Однак, у тій же міській раді знайшлося досить радників, які самі й відкинули цей законопроєкт, що викликав обурення серед студентів.

ВЛАСНИКИ БУДИНКІВ І КРАМНИЦЬ У ЧІЛЕ все активніше виступають проти різних заходів уряду президента - марксиста д-ра Алленде. Власники будинків організовують нічні патрулі, боячись, щоб урядові прихильники не позабирали їхніх домів. Вони кажуть, що мають зброю й будуть стріляти в кожного, хто наважиться з дозволу чи без дозволу уряду захоплювати їхню власність.

ІЗРАЇЛЬСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ГОЛДА МЕЇР ВИГОЛОСИЛА в парляменті („кнессеті") велику промову, в якій заповіла нещадну боротьбу проти арабського терроризму, признавши, що та боротьба стала труднішою і складнішою, відколи арабські терористи перенесли свої дії проти ізраїльців також на терен чужинецьких держав. Голда Меїр заперечила, наче б представник Ізраїлю брав участь у плянуванні і переведенні засідки на арабських терористів у Мюнхені і ствердила, що все це було в руках німецьких властей, але признала, що два члени ізраїльської служби безпеки прибули до Мюнхену і що один з них закликав терористів арабською мовою, щоб вони піддалися та скористали з свобідного перевозу їх до будь-котрої арабської країни.

АВТОПСІЯ ТІЛ УБИТИХ ІЗРАЇЛЬСЬКИХ ОЛІМПІЙЦІВ ВИЯВИЛА, що всі вони згинули від револьверових чи скорострільних куль. Однак німецький комунікат у цій справі не виключає, що дехто з ізраїльських олімпійців — закладників згинув від вибуху гранати, вкиненої до гелікоптера арабським терористом. Летунський і залізничний рух в Західній Німеччині все ще сповільнений у зв'язку з гострою ревізією, стосованою супроти арабських пасажирів. У Західній Німеччині живе кругло 50.000 арабів.

ДЕРЖАВИ КОМУНІСТИЧНОГО ВАРШАВСЬКОГО ПАКТУ ПЕРЕВОДЯТЬ на території Чехо - Словаччини великі військові маневри, головним командиром яких є чеський міністер військових справ генерал Мартін Дзур. У маневрах, що їх гаслом є „Щит", беруть участь армії СССР, Чехо - Словаччини, Східньої Німеччини, Польщі і Мадярщини, зате не беруть там участи Румунія і Болгарія.

МОСКОВСЬКА „КРАСНАЯ ЗВЕЗДА" ПРИНЕСЛА — напевне пофальшовані — вийнятки нібн з листів жидів з Ізраїлю, які прибули туди з Совєтського Союзу, які описують важкі умовини життя і праці в Ізраїлі. Мовляв, вони, щойно після свого приїзду до Ізраїлю перевірили власним сумним досвідом те, що тільки чували. Та кампанія совєтської преси наставлена на відстрашення підсовєтських жидів від еміґрування до Ізраїлю.

ГЕНЕРАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР АТЛАНТІЙСЬКОГО СОЮЗУ (НАТО) ВИСЛОВИВ переконання, що політику „стримування" можна тепер легше перевести в Европі, як завести мир на Близькому Сході. Генеральний секретар Жозеф Люнс, недавній голляндський міністер закордонних справ, висловив жаль, що трагічна подія в Мюнхені пошкодила стараннам завести мир на Близькому Сході, але висловив надію, що відкликання з Єгипту совєтських військ таки допоможе справі замирення між Ізраїлем і арабами.

ПРЕЗИДЕНТ АФРИКАНСЬКОЇ УҐАНДИ ІДІ АМІН ПРОСЛАВЛЯВ Адольфа Гітлера за винищування фізичне жидів. Він заявив, що всіх жидів треба переселити із Близького Сходу до Британії, яка започаткувала ізраїльську державу. Іді Амін видалив весною цього року з Уґанди ізраїльських дипломатів, дармащо впродовж 10-ох років Уґанда й Ізраїль зберігали приязні взаємини.

Комуністичний Китай має закупити у ЗСА 500 000 тонн пшениці

Вашингтон. — Згідно з пресовими повідомленнями з Канзас Сіті, З'єднані Стейти Америки погодилися продати комуністичному Китаєві більшу кількість пшениці, початково яких 400 до 500 тисяч тонн. Із підтвердженням цієї трансакції мав виступити у п'ятницю 15 вересня секретар агрікультури ЗСА Ерл Л. Буц. Передбачена для продажу комуністичному Китаєві кількість пшениці виноситиме яких 14.5 до 18 мільйонів бушлів і в порівнанні до закуплених Совєтським Союзом на підставі окремої умови з липня цього року 400 мільйонів бушлів є дуже незначною. В сільськогосподарських колах ЗСА сподіваються, що комуністичний Китай збільшить видатно свої закупи пшениці й іншого зерна у ЗСА. Великі американські експортери збіжжя добиваються від уряду спеціяльних субсидій для реалізації евентуальних комунокитайських замовлень. Департамент агрікультури дотримується політики продавати збіжжя по 1.63 до 1.65 долярів за бушель й уряд ЗСА гарантує торгівцям збіжжя відповідні субсидії, для покриття різниці між цінами збіжжя у ЗСА й експортовими. В господарських колах здогадуються, що в домовленні із Совєтським Союзом ціну одному бушля пшениці встановлено на 1.63 дол. Домашні ціни пшениці збільшилися останнім часом з 1.76 дол. до 2.05 дол. за один бушель. Китай мав би купувати пшеницю по 1.95 до 1.98 дол. за бушель.

МекҐоверна зустрічали оваційно у Філядельфії, пані Ніксон починає кампанію в Ню Джерзі

Філядельфія, Па. — Демократичний кандидат в цих цьогорічних президентських виборах сен. Джордж МекҐоверн виступав тут у середу 13 вересня разом із сен. Едвардом М. Кеннеді на передвиборчому зібранні своїх прихильників. Зібрані, яких 5 000 до 6 000 осіб, вітали виступи обох сенаторів оваційно. Відбулося зібрання поблизу місцевого Сіті Голлу. Деякі з обсерваторів вважають цей день одним із найуспішніших у виборчій кампанії МекҐоверна, тим більше у Філядельфії, де демократичний посадник міста Френк Л. Ріццо підтримує кандидатуру республіканського кандидата през. Ніксона. На зібранні впроваджував МекҐоверна сен. Едвард Кеннеді, характеризуючи його, як „сен. для кожного сезону, людину яка репрезентує не тільки Вол Стріт, але й Мейн Стріт ЗСА". МекҐоверн під час свого виступу підкреслював свою віру в перемогу демократичної партії у виборах. — Водночас із цим повідомляють з Ньюарку, що стейтовий комітет для перевибору Президента під проводом стейтового сенатора Гаррі Л. Сірса запланував започаткувати виборчу кампанію виступами пані Пет Ніксон, дружини Президента, в різних місцевостях вже в п'ятницю цього тижня. Вестиме кампанію на терені стейту також віце - президент Спіро Еґню. Сам през. Ніксон виступатиме з промовами на виборчих зібраннях в останніх двох тижнях жовтня цього року.

У Канаді розпочалася передвиборча кампанія, Трудо старається про переобрання

Оттава. — Крайові вибори в Канаді відбудуться 30 жовтня цього року. Лідери двох головних опозиційних партій розпочали свою передвиборчу кампанію. Обоє вони походять із Монтреалю: провідник лібералів прем'єр П'єр Еллiот Трудо старається про перевибір його на чергову каденцію, а Роберт Стенфілд, провідник консерватистів, розпочав змагання за прем'єрський титул, обов'язки та права. Промовляючи в Монтреалі, прем'єр Трудо, який прийшов до влади в 1968 році, нагадав слухачам про „нові напрямні" у закордонній політиці Канади, які він із своїм ліберальним урядом започаткував, а також сказав, що його партія є „найбільш зближена з народом". За 500 миль на схід від Монтреалю у Галіфаксі, в провінції Нова Шкотія, провідник ліберальних консерватистів Р. Стенфілд сказав виборцям, що Канаді потрібно провідництва, бо Трудо і його уряд не виконали багато обіцянок і не виявляють потрібної рішучости. Обос провідників виступали на місцевих партійних конференціях, які їх найменували на своїх кандидатів у прем'єрських виборах.

Кіссінджер добився у Москві згоди щодо воєнних боргів СССР

Москва. — Асистент президента Ніксона Генрі Кіссінджер дійшов упродовж своїх триденних нарад з кремлівськими володарями до порозуміння з ними щодо воєнних боргів Совєтського Союзу і те порозуміння промостило шлях американсько-совєтському торговельному договорові, обороти якого мають сягати більйонів, — повідомили закордонних журналістів совєтські речники. Перший подав ту вістку кореспондент лондонського „Івнінг Ньюз" Віктор Луїс, родом француз, який — за твердженням американських газет — має добрі зв'язки з совєтською розвідкою. Він твердив у своїй депеші до названого лондонського щоденника, що ЗСА і СССР „знаходяться напередодні підписання колосального торговельного договору". Порозуміння щодо звороту Совєтами свого заборгування супроти ЗСА з років 1941-45, яке сягало кругло 10 більйонів долярів у прерізних доставах, становить згоду Совєтів заплатити Америці 500 мільйонів дол. впродовж 30-ти років. Зате Америка має признати Совєтам клявзулю найбільшого упривілеювання в торговельних зв'язках. Що стосується всіх інших справ, про які була мова у московських нарадах, нема ніякої згадки в совєтській пресі чи американській пресі. Кіссінджер мав відлетіти в четвер 14 вересня до Лондону та відтіль до Парижу, щоб поінформувати тамошніх державних лідерів про свої розмови з совєтськими верховодами. Не відомо, чи в Парижі він відбуде нову засекречену розмову з Ле Дуком То політичним емісаром Північного В'єтнаму.

Сирія признала Совєтам дві морські бази

Дамаск. — Совєтський Союз і Сирія, які вже мали „союз співпраці і приязни", підписали нову умову, яка дає Совєтам право користуватися двома сирійськими портами, Лятакією і Тартусом над Середземним морем. В заміну Совєтський Союз має доставити Сирії військові джети нового типу МіГ-21, і протилетунські ракети САМ-3. Хоча Єгипет випросив совєтське військо з своєї території, проте совєтські військові кораблі перебувають в єгипетських портах Александрії, Порт Саїді і Мерса Матрух, але, мабуть, не мають права будувати там власні доки й адмініструвати ними. Сирія, яка ніби належить до „унії" з Єгиптом і Лібією, будім-то відмовилися піти за прикладом Єгипту і позбутися совєтських військових „дорадників", а — навпаки — рішила використати єгипетсько-совєтське прохолодження для тісніших своїх зв'язків з Москвою. В єгипетських портах перебували в останніх двох тижнях 6 совєтських військових кораблів, вісім постачальних кораблів та три підводні човни. Американські обсерватори на Близькому Сході не виключають, що з уваги на загострені арабсько - ізраїльські відносини внаслідку мюнхенської терористичної атаки, Єгипет знову „запросить" совєтське військо на свою територію. Покищо СССР обіцяв Сирії, крім достав зброї, побудувати великі греблі, електрівню та деякі промислові заклади.

У Німеччині й Ізраїлі нараджуються над засобами проти тероризму

Бонн. — Міністри внутрішніх справ 11-ох німецьких „країв", себто автономних провінцій, нараджувалися під проводом федерального міністра внутрішніх справ Ганса Дітріха Геншера над засобами обережности супроти арабського тероризму. Ілюстрований тижневик „Штерн", як теж югославська газета „Борба" опубліковали інтерв'ю нібито представниками арабських партизансько-терористичних організацій, які погрожують відплатними актами супроти Західної Німеччини за вбивство на летовищі Фюрстенфельдбрюке 5-ох арабських терористів. Арабські терористичні організації будім-то вживають однаково посередництва деяких акредитованих в Зах. Німеччині арабських дипломатів, як і погроз, щоб німці звільнили трьох ув'язнених терористів. Будинок, в якому відбулася нарада західньонімецьких міністрів у Бонні, був оточений поліцією. Поліція переводить перевірку кругло 50.- арабів, які живуть в Західній Німеччині, і тричі перевіряє всіх арабських подорожних, які виїздять з Німеччини. Досі матерями Мароккo, Лібія і Тунізія не потребували німецької візи для своїх громадян-туристів, що приїздили до Західної Німеччини, тепер такі візи необхідні.

ХІ-ИЙ КОНҐРЕС БУВ ГОЛОВНИМ ПРЕДМЕТОМ НАРАД ЕКЗЕКУТИВИ УККА

Ню Йорк, Н. Й. (УККА). — В п'ятницю, 8-го вересня, Екзекутива УККА відбула свої перші повакаційні наради, в яких взяли участь 21 член Екзекутиви, та головним предметом яких був недалекий XI Конґрес Американських українців. Зборами провадив екзекутивний віце-президент Йосип Лисогір, а секретарював Іґнат М. Білинський. На початку зборів секретар УККА Степан Спринський відчитав протокол з попередніх зборів Екзекутиви УККА, який був прийнятий до відома.

Віце-президент УККА о. шамб. Мирослав Харина подав обширний звіт з праці спеціяльної Конвенційної комісії, включаючи програму самого XI Конґресу та працю 12-ти Комісій: Статутової, Номінаційної, Координації виховної дії та організацій українського шкільництва, Координації діяльности студентських і молодечих організацій, Розгляду сучасного стану в Україні і оборони прав людини, комісії для справ науки і культури, Церковних справ, Координації дій жіночих організацій, Зовнішніх справ, Фінансової, Резолюційної, Верифікаційної та Бенкетової. Кожна Комісія має голову і відповідне число членів.

Адміністративний директор УККА мґр Іван Базарко зачитав правильник, згідно з яким буде провадитися Конґрес. Він також додав, що конвенційна книжка УККА вже друкується. Вона має 130 сторінок звітів членів Екзекутиви: проф. Л. Добрянського, Й. Лисогора, І. Базарка, п-і У. Дячук, проф. Е. Жарського, о. шамбеляна М. Харини д-ра В. Душника, М. Семанишина Я. Рака і звіт Контрольної Комісії.

Екзекутива рівнож запросила Владику Василя Величківського — Архиєпископа Української Католицької Церкви, якого недавно звільнено зі совєтської в'язниці і який тепер перебуває в Канаді. Його запрошено на почесного промовця на Конґресі.

Екзекутива УККА ухвалила вислати запрошення тим українським організаціям, які були членами УККА, але не брали участи в Х-му Конґресі, щоб вони прийняли участь в ХІ-му Конґресі як повноправні члени УККА.

Голова Статутової Комісії адвокат Іван Робертс звітував про працю Статутової Комісії, яка розглянула низку поправок до статуту УККА. З черги проф. П. Стерчо, як член Статутової Комісії, подав зміст поправок. Статутова Комісія виготовить остаточний звіт, який буде висланий всім центральним організаціям для ухвали за два тижні до Конґресу. Голова Публікаційної Комісії д-р М. Стахів звітував про наради Комісії в справі надання Шевченківської Грамоти Волі, що були запропоновані для визначних українців і американців в ЗСА. Імена нагороджених будуть вкоротці проголошені.

Звіт президента УККА

Звіт голови УККА проф. Л. Добрянського був зачитаний екзекутивним віце-президентом Й. Лисогором, з огляду на відсутність перевантаженого працею проф. Л. Добрянського. Цей звіт обіймав такі справи:

— Відзначення Тижня Поневолених Народів відбулося з повним успіхом. Понад 60 американських сенаторів і конґресменів, 24 губерна-

(Закінчення на 3-ій стор.)

В Україні відкрито одне з найбільших поселень Трипільської культури

Київ. — Згідно з інтерв'ю, надрукованим у київській російсько - мовній газеті „Правда Украины", в числі з п'ятниці 8 вересня ц.р., українські археологи відкрили залишки великого трипільського поселення, вік якого обраховують на 5 000 років. Охоплювало це поселення доби Трипілля простір яких 700 акрів. В поселенні було кругло 1 500 жител-домів, в тому числі деякі двоповерхові і нараховувало воно приблизно двадцять тисяч населення. Відкрито це поселення у віддалі 115 миль від Києва в околиці залізничого вузла Тальне, Уманського району в Черкаській області над річкою Тальнянка біля села Майданецьке. Довершили відкриття і ведуть археологічні розкопи на цьому місці українські археологи з Інституту археології АН УССР. Подробиці відкриття і переведених на місці поселення розкопів були подані для названої вище київської газети археологом Н. М. Шмаглієм, спеціялістом в ділянці Трипільської культури. Крім решток людських садиб знайдено під час розкопів багато сільськогосподарських знарядь, кераміки з характеристичним для Трипілля орнаментом, антропоморфних і зооморфних статуеток, в тому числі і статуетку медведя, що доказувало б, що в кам'яну добу околиці поселення були вкриті лісом. Археологічні праці над вивченням відкритого поселення будуть продовжатися літом 1973 року. Археологи вважають це відкриття одним із найважливіших в історії досліджень доісторичних культур України.

У Філядельфії підготовляють відзначити ювілей 30-річчя УПА

Філядельфія, Па. (О. Л-ий) — У четвер 7-го вересня ц. р. відбулося чергове засідання Координаційного Комітету Українських Ветеранських Організацій Філядельфії під проводом голови місцевого Відділу ОбВУА інсп. М. Алексевича, на якому устійнено, що зорганізоване комбатантськими організаціями загальногромадське відзначення у Філядельфії цьогорічного ювілею 30-річчя Української Повстанської Армії та 25-річчя Великого Рейду УПА на Захід відбудеться в неділю 22-го жовтня ц. р.

У той день буде відправлена Торжественна св. Літургія в наміренні Українського Народу о 12-ій год. в пол. в церкві Царя - Христа при вул. ... в Філядельфії, а після того Панахида за поляглих вояків УПА, до участи в якій Комітет запрошує всі ветеранські та молодечі організації з прапорами. Безпосередньо після панахиди відбудеться у парохіяльній залі побіч церкви Святочна Академія, в програмі якої ввійде воякський апель, святочне слово та мистецькі виступи професійних та молодечих мистецьких сил. Точніші подробиці програми будуть подані в дальших повідомленнях.

Комітет прохає всі інші товариства й організації не влаштовувати в ту саму пору в неділю 22-го жовтня ц. р. інших імпрез, а взяти чисельну участь у цьому загально-громадському відзначенні Ювілею 30-річчя УПА.

ТИЖДЕНЬ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ ВІДБУВАЄТЬСЯ В ДНЯХ 17-24 ВЕРЕСНЯ

За рішенням і на заклик Ради в справах культури при СКВУ, під керівництвом проф. д-ра Миколи Степаненка, у країнах Вільного Світу мав бути проведений у днях від неділі 17 до неділі 24 вересня включно перший Тиждень Української Культури. Завдання ТУКультури: пожвавити українське культурне життя, виявити нові молоді таланти та запротестувати проти нищення української культури і переслідування культуротворців в окупованій Москвою Україні.

Дотепер одержано такі інформації про запляновані імпрези під час Тижня Української Культури.

Багато імпрез у Ньюарку, Ню Джерзі

За спонзорством Відділу УККА на повіт Ессек у Ньюарку, Ірвінгтоні й Меплвуді відбудуться в третьому тижні вересня декілька імпрез. У Ньюаркському міському Музеї 17 вересня на започаткування ТУКультури відбудеться Виставка українського релігійного мистецтва та концерт українських пісень. Виставку підготував з дружиною п. Юрій Гординський з Верон, Н. Дж.. О 3-ій г. дня там же буде концерт з участю: хору при церкві св. Івана з Ньюарку під диригуванням Михайла Добоша, дівочого хору „Євшан Зілля" під керівництвом Бориса Садовського, Ансамблю Бандуристів Володимира Юркевича та виступ танцювального ансамблю „Київ" під керівництвом Романа Стробицького. Концерт української музики й пісні відбудеться в тім же Музеї також у неділю 24 вересня, о 3-ій г. дня. Тоді виступлять: піяністка Марта Цибик, сопрано Марія Ясінська-Мурована, оперова солістка Дарія Каранович, оперова солістка Марта Кокольська, скрипаль Рафаїл Венке, акомпаніює Галя Клим.

У суботу 16 вересня в Українському Домі в Ірвінгтоні за спонзорством АДУК відбудеться вечір, на якому доповідь „Сучасні українські письменники поза Україною" прочитає письменниця Оксана Керч, лавреатка Франківського Конкурсу в Чикаго; рецитуватимуть Тетяна Басняк, та Юрій Чировський. У суботу 23 вересня там же, з рамени Асаціяції Діячів Української Культури, буде відзначено 100-ліття з часу народження видатного романіста і поета Богдана Лепкого. Промовлятимуть Оксана Тарнавська і Дарія Ярославська, на вечері буде присутня Софія Лепка, дочка письменника. Обидві імпрези розпочнуться о 6:30 вечора.

У неділю 17 вересня буде відкрита індивідуальна образотворча виставка образів Ірини Федишин, у книгарні „Гілтон" у Меплвуді, Н. Дж., присвячена Тижневі Української Культури.

Головою Комітету ТУК у повіті Ессек є п-і Лідія Гладка, до Комітету входять ще: від Відділу УККА його голова мґр Ярослав Рак, М. Добош, Б. Домарацький, п-і Пелагія Кучкуда, п-а Дарія Кравець і Теодор Лучишин.

З'їзд Українського Музичного Інституту у Ню Йорку

У рямцях першого Тижня Української Культури відбудеться в Ню Йорку З'їзд Правління і членів Українського Музичного Інституту, у неділю 17-го вересня, в горішній залі Українського Літературно - Мистецького Клюбу, при 143 Друга евню, біля УНДому. Річний з'їзд УМІ розпочнеться точно о 9:30 ранку. Президентом УМІ є тепер проф. Меланія Байлова.

З'їзд українських журналістів на „Союзівці"

На Оселі УНСоюзу „Союзівці" в Кетскильських горах під час Тижня Української Культури, у суботу й неділю 23-24 вересня, відбудеться вже третій з черги З'їзд українських журналістів з Америки й Канади, скликаний управами обох Спілок журналістів, СУЖА і СУЖК. Крім різних поточних справ, на З'їзді будуть доповіді на відповідну тематику та їх обговорення, а в суботу — спільна вечеря з виступами письменників І. Керницького та Уляни Любович. У З'їзді можуть брати участь не лише члени СУЖА та СУЖК, а й усі зацікавлені станом та проблемами української преси.

(Закінчення на 3-ій стор.)

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

ДОПОМОГА ПОВОДЯНАМ

Чикаго. — Бюлетень „Церковний Вісник", орган української католицької парафії св. Володимира й Ольги в Чикаго, надрукував у числі з 3-го вересня подяку о. Андрія Бумчака із стейту Ню Джерзі за одержану допомогу для українських родин, які потерпіли від повені і які належать до української католицької парафії св. Володимира у Едвардсвілі та св. Петра й Павла у Плимуті, Ню Джерзі. Разом парафія св. Володимира й Ольги з Чикаго вислала 20 пакунків з одягом для поводян.

Д-Р ВОЛОДИМИР ЧАВС ПОМЕР У ДЕТРОЙТІ

Детройт, Мич. В четвер 14 вересня ц. р. тут помер на 56-му році життя сл. п. д-р Володимир Чавс, кол. адвокат у Львові, востаннє заступник директора бібліотеки університету в Детройті. Похорон відбудеться в суботу 16 вересня ц. р. з церкви св. Михаїла в Дірборні, Мич.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issue combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Люди, де ваше сумління!

Міжнародні пресові агенції передали з Москви одержану з вірогідних джерел вістку, що „український суд" уже втретє з черги засудив Юрія Шухевича на дальших десять років каторги, в додатку до тих двадцяти років, що він їх уже відбув. Цей прямо неймовірний, драконський засуд дорівнює хіба найстрашнішим злочинам Середньовіччя, дорівнює — для неознайомленої з большевицькою варварською системою людини — злочинам виморювання голодом мільйонів людей і таких масакр, як мали місце в Катинському лісі, у Вінниці та багатьох інших містах многострадальної України.

Але справа не так у ще одному злочині сатанинської системи, як в реакції світу. Власне до того цивілізованого світу звертався в половині квітня цього року, на вістку про поновний арешт Юрія Шухевича, відомий ізраїльський діяч - гуманіст Авраам Шіфрін, пишучи: „Люди! Ви, які живете в затишних кватирах, їсте тричі денно. Ви, які не знаєте, що це є жах арешту і страждання за тих, що лишилися вдома — рідних і дітей. Ви, які виявляєте своє обурення з приводу переслідувань Моношея Глезоса і Анджели Дейвіс. Я хочу крикнути вам в обличчя: де ваше сумління?!.."

Справді, де сумління всіх цих людей, де наше власне, бо й ми все ще вчинили відносно мало, щоб довести до сумління світу жахливу правду про суцільне заперечування навіть найосновніших людських прав советськими режимниками. Юрій Шухевич народився 1933-го року і вже 1948 року, отже мавши заледве 15 років, уже був засуджений тими нелюдами - режимниками на 10 років каторги. По відбутті вироку його звільнено 21-го серпня 1958 року, але вже того самого дня знову заарештовано і незабаром засуджено на дальших 10 років каторги. Після десятьох років, 21-го серпня 1968-го року, його звільнено із забороною вертатись на Україну із Нальчіка на Кавказі. А в перших місяцях цього року його знову заарештовано і тепер знову, вже втретє, засуджено на десять років каторги за „націоналістичну діяльність". Яку „націоналістичну діяльність" міг проявляти 15-літній юнак коли його вперше арештовано? Його єдина „провина" перед совєтськими режимниками тільки та, що він — син славної пам'яті головного командира УПА ген. Тараса Чупринки - Шухевича і що він відмовився відректись і проклясти грізну для режимників пам'ять свого рідного батька. Що це за диковинна імперія, що добачає загрозу для себе в одній людині, над якою по-варварськи знущається від 15-го року його життя!

Українська громада у вільному світі мусить зробити таки справді все можливе і законом дозволене, щоб зрушити сумління світу, довести до того сумління чергове варварство злочинної системи і добитися відповідної міжнародної акції. А Юрій Шухевич далеко не одинокий.

Апатія

Чи на окреслення нинішнього психологічного стану в американському й українському суспільствах ужити чужого слова „апатія", чи рідного „байдужість" — на одне виходить: це ненормальний і шкідливий стан, який мусить турбувати й хвилювати всіх громадян, що здають собі справу з конечности активного зацікавлення громади важливими актуальними проблемами. В американському суспільстві виразно видно байдужість супроти передвиборчої кампанії обох партій. Найчастіше — твердять газети — можна зустрітися із аж надто спрощеною заявою: „Обидві партії одна до одної подібні, їхня полеміка нецікава й безвартісна, — шкода часу і нервів цікавитися цими проблемами". Поперше, такий суд невірний, бо власне в теперішніх виборах існують дуже чіткі, виразні й яскраві різниці між кандидатами, їх політичною філософією і їх програмами. Подруге, президентські вибори — превважлива для країни справа, і не слід легковажити їх. Було б справжнім нещастям, якби такий стан апатії в американському суспільстві довів до масової абстиненції у дні виборів, бо тоді рішала б про їх вислід меншість однопартійних фанатиків, а не справжня більшість народу.

В українському суспільстві подібне явище: у днях 7-9 жовтня ц. р. відбудеться в Ню Йорку 11-ий Конґрес американських українців, але поза кількома дискусійними статтями в газетах — підготова до Конґресу не знаходить того відгуку в громаді, що його повинна викликати. А це ж наша центральна і найвища громадсько - політична установа, це „організація організацій", в якій згуртована велика більшість американсько - українських конструктивних сил, це наша політична репрезентація перед американськими властями. Можна мати такі чи інші думки про сучасний стан в УККА, можна його схвалювати або критикувати, можна пропонувати такі чи інші способи його покращання, але треба цією справою цікавитися, бо це — поважна і велика справа. „Невтральні" вже стали були трагедією української нації, коли в історичному переломовому часі треба було активістів, а не „невтральних". Гасло „моя хата скраю" — гасло негідне зрілих і свідомих громадян. У здоровому суспільстві нема місця на апатію ані на персональне вигідництво.

Індіяни в Каліфорнії подали до суду державу

Вашингтон. — Коаліція каліфорнійських індіян подала до Суду для відшкодувань справу, домагаючись від Федерального Уряду відшкодування в сумі 15 більйонів долярів. Представники місцевих індіянських племен мають претенсії на дві треті всієї землі в стейті Каліфорнія. Судове подання підписали яких 300 каліфорнійських індіян, яких підтримує Каліфорнійський Сільський Індіянський Проєкт. Індіяни кажуть, що їхні правники домовилися з Департаментом юстиції, що вони мають одержати по 47 сентів за акр, себто за 64 мільйони акрів вони мали б дістати 29.1 мільйона долярів. Компромісової згоди досягнено ще в 1964 році після того, як Індіянська Комісія для відшкодування визнала індіян власниками тієї землі.

М. Сосновський

ЯКОЮ БУДЕ ЕВРОПА ЗАВТРА?

(1)

Ми є напередодні незвичайно важливої події, яка може перерішити долю Европи і світу, а разом з тим і долю України, на довгі десятиліття. Мова йде про т. зв. Европейську конференцію в справах безпеки та співпраці, в якій братимуть участь европейські держави, члени НАТО та члени Варшавського пакту, а також ЗСА і Канада. Формальні преліммінарні розмови почнуться вже в листопаді ц. р. у Гельсінках. Ґрунт для такої конференції підготовано у ряді переговорів між окремими західніми европейськими державами та СССР, а зокрема у переговорах між ЗСА та СССР під час перебування президента Ніксона в СССР.

Як інформують із Брюсселю, неофіційної „столиці" Европи, спеціяльна комісія з представників 15 західніх держав накреслила стратегію і тактику для переговорів із совєтським бльоком, які вестимуться одночасно на двох форумах: Европейської конференції в справах безпеки та співпраці і Конференції для взаємного та збалянсованого зменшення збройних сил. Проєктована стратегія і тактика не знаходить, однак, однодушної підтримки всіх членів НАТО. Надто багато в Европі нерозв'язаних проблем і надто велика загроза існує для европейської безпеки, щоб можна було без значних зусиль погодитися на таку чи іншу розв'язку.

Для Совєтського Союзу, який незвичайно заінтересований у такій загальноевропейській конференції, справа набагато простіша. Не зважаючи на всі труднощі, які існують і в самому СССР і на форумі совєтського бльоку як цілости, а в першій мірі у взаєминах між СССР та його европейськими сателітами, вирішальним фактором тут є сама Москва та відповідно інтерпретований нею інтерес російської імперії. Згідно з пляном Москви, европейська конференція мала б формально затвердити існуючий політичний статус кво в Европі та леґалізувати поділ Европи, що стався у висліді другої світової війни. Похідним „бонусом" такої політичної стабілізації в Европі мало б бути зменшення збройних сил НАТО та Варшавського пакту, а також поширення економічної і технічної співпраці між державами НАТО і Варшавського пакту.

Західні держави, в тому числі ЗСА, в принципі погоджуються з так визначеними цілями европейської конференції, але вони мають побоювання, що така розв'язка на дальшу мету остаточно закріпить геґемонію Москви в Европі з одночасною загрозою для безпеки держав Західньої Европи і для миру в світі. Щоб себе у якійсь мірі забезпечити, західні політичні пляновики хотіли б добитися від Москви погодження в таких справах:

а) Взаємне зменшення тих збройних сил, які стаціонують поза межами своїх країн (американських у Західній Европі, а совєтських у сателітних державах);

б) Попередня нотифікація про військові маневри НАТО і Варшавського пакту і участь у таких маневрах обсерваторів з противної сторони для з'ясування можливих порушень домовлення;

в) Встановлення відкритого повітряного простору по обох боках т. зв. залізної заслони для вільної інспекції і фотографування військових інсталяцій;

г) Вільний обмін між державами НАТО та Варшавського пакту на полі культури та економіки, а зокрема свобода подорожування для громадян всіх заінтересованих держав;

ґ) Визнання принципу самовизначення для всіх народів з одночасним відкиненням концепції т. зв. обмеженої суверенности, яку зформулював Брежнєв, готуючи збройну окупацію Чехо - Словаччини.

За проєктом західньої плянувальної комісії зазначені вище принципи мали б бути включені у пропоновану Москвою спільну „декларацію принципів", на базі яких мали б розвиватися взаємини між Східнім та Західнім бльоками. Ця „декларація принципів" мала б бути подібною до тієї декларації, яку підписали ЗСА і СССР в травні ц. р. в Москві.

„Европейський фактор" у міжнародних взаєминах на сучасному етапі

Не зважаючи на ролю і значення таких надпотуг як ЗСА та СССР з їхньою атомовою зброєю, на ролю і значення Японії чи комуністичного Китаю, західні европейські держави продовжують відігравати особливу ролю на міжнародній арені. Ця роля більшатиме пропорційно до того, як скріплюватиметься інтеграційний процес у Західній Европі, базою якого є Европейська Економічна Спільнота та вільне торговельне об'єднання шести европейських держав.

Останнім часом між цими двома европейськими економічними бльокамо підписано ряд договорів, які уможливлять перетворення Західньої Европи в наймогутнішу економічну одиницю у світі. За обчисленнями експертів, упродовж п'ятьох років в Західній Европі оформиться вільний торговельний простір, що охоплюватиме понад 300 мільйонів людей та контролюватиме 43 відсотки світового експорту. Очевидно, з такою реальною економічною силою мусять числитися і ЗСА і СССР, що вже знайшло свій вислів у плянованій загальноевропейській конференції.

(Закінчення буде)

Любов Коленська

ПРОФІЛЬ ПИСЬМЕННИЦІ

Пам'яті Марії Остромири

Впали глибокі сніги. Віяло морозяним холодом — це був рік 1941-ий, тоді, коли німецькі війська цупко трималися нашої землі і їхня влада спочатку поволі й вкрадливо, а потім наявно й жорстоко розправлялася з українським населенням. Тоді вперше у містечку Винниках біля Львова зустріла я Марію Остромиру з роду Лоза напередодні весілля її дочки Ірини. Пішки, бо комунікація усіляка заклякла, добилася якось до їхньої гостинної хати. Там ми провели вечір, разом з іншими дівчатами, сплітаючи барвінкові вінки — молодим на весілля.

Сама мати - письменниця, порушена великою хвилиною у житті її дочки, походжала по кімнаті, часами сідала біля нас, і, пригадую, як у світлі лямпи блистіло її гладко зачесане темне волосся і з якою безмежною ніжністю її брунатні очі дивилися на дочку. Не тільки в цей вечір, але завжди вона була жвава, метушлива, а водночас серйозна й поважна.

Тоді розпитувала вона мене про мою рідню, про наше студентське життя, діяльність, і, видимо затурбована останніми подіями, казала, що, либонь, прийдеться покидати рідну землю і мандрувати на Захід. Але потім, глянувши на наші молоді обличчя, усміхнулась і стала розказувати про різні весілля, звичаї, жартувала, і ми не відчували, що вона старша від нас.

Такою я її собі запам'ятала: поважною, задумливою, стриманою, але й водночас дотепною, жвавою і близькою нам, молодим. Про себе, як про письменницю, тоді не згадувала, а радше допитувалася, що ми читаємо, які наші заінтересування та чи у Львові плянуються якісь літературні вечори.

Вдруге і востаннє я зустріла письменницю в містечку Ланкастері біля Боффало в 1959-му році, в домі її дочки. Там вона перебувала з своїм чоловіком, лікарем Юрієм Маковським. У їхньому домі меблі гармонізували барвами з мережами і завісами, зі стилізованими вишивками. Зодягнена вона була скромно, але елеґантно. По вечері запровадили нас у „соняшниковий гай", бо й справді біля огорожі і по усьому городі довгими рядами п'ялися до сонця соняшники, і ми ходили поміж ними, ніби по якомусь гаю. Ще й досі в мене кольорова світлина — яскравоголубого неба і чепірхатих золотавих соняшникових голів. Марія Остромира разом із своїм чоловіком обводила нас по городі, показувала яскраві осінні квіти, кущі малин і порічок. Ми рвали яблука і, ставши у їхньому саді кілька вербових гілок, завезли додому й там посадили. І тепер розкішні плакучі верби нагадують мені гостювання у домі письменниці, її лагідну усмішку і осінній сад.

Тоді, в розмові, вона мало згадувала про свої твори, а радше говорила про інших письменників. Казала, що коли в неї знаходиться час, читає твори не тільки українських письменників, але й грецьких, шведських, французьких та італійських. Говорила, що залюбки перечитує книжки по два рази, бо за першим разом тільки схоплює сюжет, а за другим, а то й за третім — пізнає автора й глибину його думки. Згадувала, що часто ходить на театральні п'єси і фільми.

Її дочка Ірина Коссовська в листуванні зі мною згадувала, що її мати закінчила учительський семінар, але ніколи не працювала за своїм фахом, бо за Польщі українських учителів висилали на працю у польські терени, а письменниця не хотіла залишати своєї землі. Замолоду навчилася вона шити, і це придалося їй в Америці. Але ніколи не нарікала на свою працю, кажучи, що коли пальці біжать за стібом, в уяві творяться образи, постають цілі розділи творів, і вона вже у нічній тиші їх записує.

Ніколи ані письменниця, ані її чоловік не любили міста і втікали від вуличного руху, пилу, в зелень лісів. І так бачимо їхню мандрівку, почавши від села Тісної, Комарна, Жаб'я, Яблониці, Винник, Косова аж до Турки. Приїхавши з Німеччини, вони поселилися були в Боффало, але потім втекли із того великого задимленого міста до Ланкастеру у зелень садів, залюбки плекаючи городину і овочеві дерева. Тим самим вони відтяли себе від українського центру, але все ж не проминали жадної імпрези, і ледве чи можна було знайти діяльнішу членку Союзу Українок Америки, як Марія Остромира.

Померла вона в Ланкастері 28 жовтня 1969-го року, на 70-му році життя, залишивши велику літературну спадщину. Багато її дрібних оповідань і нарисів розкинено по часописах, журналах і календарях: „Наше життя", „Гуцулія", „Лемківські вісті", „Голос Спасителя", „Лемківський календар".

Дебютувала вона нарисом „Момент" — діялогом авторки з українцем в 1920 році, захопленим комуністичними ідеями. Перша її повість „У вирій" вийшла 1938 року — вона автобіографічна, і письменниця затаркує в ній ще юнацькі свої роки. Згодом пише велике оповідання „Подай керму!" — з життя княгині Ольги, але видруковано його аж на еміґрації у 1952 році. Дві її повісті, написані ще в Україні, затратилися — це „У піжмурки" і „Від бунту до рівноваги". Обидві — автобіографічного характеру, і дещо з них використала авторка у повісті „Бистрий Черемош".

На еміґрації Марія Остромира написала три повісті. Перша — „Над бистрим

(Закінчення на стор. 3-ій)

Павлюк Михайло

МОСКВА ПРОДАЄ СВОЇХ РАБІВ

Втекти з московського царства щастило небагатьом, і то переважно тим, що у вільний світ прибули з якоюсь совєтською делеґацією. Понад сотку втікачів із Східньої Німеччини забили комуністичні поліцаї біля „муру ганьби".

Але тепер Москва встановила для своїх підданців плату за відмовлення від совєтського громадянства — 500 рублів та за візу 400 рублів. На таких умовах нібито може виїхати з СССР кожний охочий, зрозуміло, кому Москва дозволить. В жадній іншій країні світу уряди не вимагають сплачувати за відмову від громадянства.

Гроші на дозвіл виїхати з СССР для пересічної підсовєтської людини такі великі, що треба, щоб хтось з вільного світу заплатив за звільнення з совєтського рабства. Але це тільки для осіб без високої освіти та взагалі не для фахівців. Для осіб з високою освітою умови окупу інші. Московський уряд офіційно поінформував жидів Америки, що вони мають платити долярами, щоб покрити великий податок на осіб в СССР, які бажають еміґрувати до Ізраїлю. Податок на жидів з високою освітою сягає на кожну особу від 5 000 до 37 000 долярів.

Жидівська організація в Америці обчислює, що треба заплатити приблизно 600,000,000 долярів, щоб викупити 142,000 жидів, які бажають виїхати в Ізраїль. Але на визначних спеціялістів податок значно вищий. Так, від професора Беніяміна Левіна 55-ти років за дозвіл виїхати до Ізраїлю Москва вимагає 150,000 долярів.

Отже, продажем своїх рабів Москва хоче вторгувати колосальну суму. Застосування цього спеціяльного податку большевики пояснюють тим, що інтелектуалісти в СССР одержали високу освіту коштом держави. Цей арґумент повністю фальшивий, бо особи з високою освітою, які мають понад 30 років, своєю працею вже повністю відробили витрати держави на їхню освіту.

Отже, Москва започаткувала систему продажу своїх рабів, яка нічим не відрізняється від системи, практикованої в давніх часах на невільничих ринках, де фаховий коваль чи вродлива дівчина мали значно вищу ціну, ніж решта.

Так Москва випродажем своїх громадян сама визнала, що її піддані є рабами комуністичної держави.

ЛІТОВІ НА ПРОЩАННЯ!

(Веселий монолог, виголошений на Союзівці під час розвагової програми, з нагоди Свята Праці)

І так щасливо ми діждалися того святого Лейбор-Дея.., або „святого Теніса", як кажуть на Союзівці... або Рубля з Раком. Гай - гай! Вакації проминули — літо минає, і тепер нам нічого більше не залишається, як чекати на св. Індика... Пардон і перепрашаю: перед тим ще будемо мати святої... або менше святої міс Союзівки, — вибір нової Кралі Року, що відбудеться тут 16-го серпня, і ми дуже просимо віднотувати собі цю дату у Ваших календариках!

Якби це від мене залежало, то я може й не вибирав би цього разу міс Союзівки, хай би залишилася ще на один сезон тая, що є: наша дорога Таня - Зазулька. Дівчина красна, розумна, талановита, нічого їй не бракує, — вже навіть хлопця має, — то хай би собі ще один рочок покоролювала та й потанцювала... Ба! — коли ж це від нас не залежить: ні від мене, ані від колеґи Владзя Гентіша, ба навіть не від самого пана Кваса — тільки від бизнесу.

Бачу, Шановні Пані і Панове, що вакації вам плявдували, — як каже Гриць Зозуля, що не є жадана фамілія нашої міс Союзівки... Багато з вас гарно загоріли на сонці, дістали мосяжно - мідяного полиску; так і видно, що дехто з вас мусів перед тим бути на вакаціях у Вайлдвуді або в Маямі на котрійсь конвенції, а може дехто відбував прощу до Святої Землі в Палестині?..

Знаю, що з дорогого нашому серцю і завжди активного в релігійному русі Чикаґо їздила цього літа до святих місць чимала група прочан за новим календарем, із парафії св. о. Миколая... Але до них прилучилася в Ню Йорку групка пань-паломниць, що нагрішили за старим стилем і шукали відпущення гріхів укупі з новокалендарниками. Одна з них (не хочу називати імен) привезла мені навіть з Святої Землі пляшинку води з річки Йордану та й оригінальну фотографію на пам'ятку, на котрій було показано, як побожна прочанка сидить, — мабуть за покуту, — на ослі... чи на мулі... в кожному разі не був це лев, бо мав трохи задовгі вуха...

Ця знімочка, сказавши правду, доволі мене заскочила, бо мені чомусь здавалося, що це тільки нашому славному балетмайстрові, Василеві Авраменкові, робили в Ізраїлю таку параду: саджали його на осла і возили по Єрусалиму... Тим часом з оповідань побожних прочанок виходить, що за два доляри там кожний міг мати таку параду, тобто міг їздити і на ослі, і на мулі, навіть на верблюді!

Тоді прийшла мені до голови ідея.., чи такий проєкт... я ще не поділився ним із паном управителем Квасом, але хочу зробити це тепер, прилюдно: чи не можна б зорганізувати такої атракції з ослами для приємности гостей тут, на Союзівці?.. Я знаю ідеальне місце, де це можна влаштувати: там, коло долішнього паркування самоходів. Як тільки гість заплатить коло будки два таляри — посадити його на віслюка, і хай собі їде під гірку, замість чалапати на піхоту! І Союзівка щось вторгує, і фотограф заробить і гість матиме гарну пам'ятку з клаптика України!

Розуміється, якщо б хтось із панів чи кавалерів забажав показати себе джентлменом, — він міг би сам таскати на плечах, чи, як то кажуть, на барана, даму свого серця або навіть власну жінку, замість... ну, замість цього лева з довгими вухами. Тоді фотографія була б даром, коштом управи оселі! Аж тоді люди сказали б: справді — нема то, як на Союзівці!

І. Кер.

Алла Коссовська

ДВІСТІ ПЕРШИЙ

(11)

Олекса підвіз нас до пляжі, запаркував машину, і ми розійшлися, він до хворого, а ми з Ґретою спочатку поїздили на „Циклоні", погойдалися в „Чортовому Колесі", а тоді опинилися перед стрільницею, де люди вправлялися в спритності, влучаючи стрілами в мішень. А за мішень правила картонна фіґура оранґутана, і треба було влучити йому в серце, яке позначене було на сірому тлі маленьким червоним кружальцем.

Ґрета зацікавилася цим атракціоном. Вона уважно стежила за спробами кількох нездалих стрільців, і раптом вирішила собі спробувати щастя! Власник стрільниці подав їй сагайдак із стрілами, і вона, як найвправніший стрілець, окреслила фіґуру оранґутана дванадцятьма тонкими, тремтячими стрілами. А потім вихопила з торбинки оцей самий маленький кинджал і ефектовним рухом загнала його просто в червоне коло, в серце мавпи.

І в цю саму мить за нашими спинами почувся такий страшний, повний розпачу крик, що можна було подумати, що це віджила картонна мавпа і кричить, вражена на смерть.

Але кричали за нами, і я, обернувшись, побачив божевільні очі старої, сивої жінки, яка дивилася на Ґрету і щось уже беззвучно шепотіла посинілими губами.

На крик обернулася і Ґрета, якій публіка влаштувала овацію. Я бачив, як її очі зустрілися з очима старої жінки, і в них промайнув якийсь дивний вираз. Сумніву в мене не було, Ґрета її пізнала. Але за секунду, знизавши плечима, Ґрета повернулася і вийшла зі стрільниці назустріч Олексі, що саме підходив. А я звернувся до дивної жінки: Чи не потрібна вам лікарська допомога, пані, я — доктор.

Але вона була майже зовсім непритомна, лише шепотіла ввесь час ледве чутно: „це вона, вона!" — і гістерично ридала.

Я сказав Олексі і Ґреті, щоб вони зачекали на мене в ресторані, де ми збиралися вечеряти, а сам повернувся до жінки. Вона була в такому стані, що я викликав амбулянс і передав її під опіку молодого колеґи, вирішивши завтра відвідати стару в шпиталі. Ім'я її було Есфір Апштайн, так стояло в її документах . . .

За вечерею я кілька разів ловив на собі допитливий погляд Ґрети.

— У неї страшні очі! — не витримала Ольга, яка досі мовчки слухала доктора, міцно стиснувши пальці і притуливши їх до уст, наче стримуючи ридання.

— Але вона нічого не питала, говорила мало. Ми з Олексою умовились, що я завтра працюватиму в його лябораторії, а він, провівши Ґрету на летовище вранці, збирався ввечері поїхати в оперу. Це все факти, які попередили катастрофу.

Ранок приніс новий клопіт — негайну операцію, і я не зміг відвідати Есфір Апштайн у шпиталі. Потім треба було зробити аналізу крови, яку я й почав робити, цілком забувши, що мушу відвідати ще одного хворого. Але не можна було кидати напівдорозі аналізи, і я попросив Олексу закінчити її. Він охоче згодився, бо їхати до театру йому розхотілося, а я поїхав на „давнтавн". В цей час у Олекси була ще одна хвора, оця перечулена пані . . . як її . . . ну, та ви знаєте, хто. Усе наступне — це вже логічно зроблені припущення. Якщо . . .

(Далі буде)

Відкриття сезону в ЛМКлюбі в Ню Йорку під знаком ЮМПЗ

Ню Йорк. — Місцевий Літературно-Мистецький Клюб відкриває в цю п'ятницю 15-го вересня осінній сезон оригінальною імпрезою, в цілости присвяченою Ювілейній Міжкрайовій Пластовій Зустрічі на Вовчій Тропі. Голова Організаційної Комісії ЮМПЗустрічі, пл. сен. З. Корчинський, говоритиме про ґенезу пластових зустрічей і програму останньої, Ювілейної Зустрічі, на Вовчій Тропі. Пл. сен. Люба Крупа подасть інформативний огляд мистецької програми Зустрічі, а пл. сен. Волод. Савчак прочитає коротку довідку про ЮМПЗустріч в насвітленні преси. В програмі візьме також участь хор Гуртка старших пластунок станиці Ню Йорк і ст. пл. Наталка Чума, з рецитацією вірша Ю. Пясецького „У радісний день". В другій частині вечора відбудеться показ прозірок роботи пл. сен. Іванки Ганкевич, пл. сен. Остапа Савчинського і ст. пл. Юрка Кузьмовича. Вечір закінчиться гутіркою при чаю.

Дотеперішній голова ЛМКлюбу, д-р Борис Ржепецький, перейшов другу операцію і далі перебуває в одній з нюйоркських лікарень. На п'ятницю, 13-го жовтня, заплановано загальні збори Клюбу і вибір нової управи. До того часу справами Клюбу відає голова Контрольної Комісії, інж. Іван Жуковський.

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТИТУТ АМЕРИКИ, ІНК.
ВІДДІЛ НЮАРК, Н. Дж.

МУЗИЧНЕ ДОШКІЛЛЯ

(Підготова до студій музики або балету від віку 3-ох років)

під проводом

МАРТИ САВИЦЬКОЇ

Заля при Українській Православній Церкві ПРЕСВЯТОЇ ТРОЙЦІ, 836 Лайонс (біля Стайвезант Еве.) ІРВІНГТОН, Н. Дж.

Початок науки 19-го вересня 1972 р. в 10-ій год.

Вписи принимається від 7-9 веч. (201) 276-3134

СТАНИЧНА ПЛАСТОВА СТАРШИНА НЮ ЙОРК

подає до відома ВШ. Батьків, що

ВПИСИ

ДО НОВАЦТВА І В ЧЛЕНИ ПЛАСТУ СТАНИЦІ НЮ ЙОРК

починаються дня 16-го вересня 1972 року і триватимуть до 14-го жовтня, включно.

ГОДИНИ для вписів: **П'ЯТНИЦЯ, від 6:30 до 8 веч. і СУБОТИ від 12:30 до 2:30 по пол.**

ПЛАСТОВІ ЗАНЯТТЯ починаються для **НОВАЦТВА**: **Гніздо новаків** — 16 вересня, год. 1-ша по пол., **Гніздо новачок** — 23-го вересня, год. 1-ша по пол.

Для **ЮНАЦТВА**: п'ятниця, 15-го вересня, год. 6:30 веч. **ЗБІРКОЮ ОБОХ КОШІВ**, в пластових одностроях, в Пластовім Домі, 144 2-га евеню, Ню Йорк, Н. Й.

XI-Й КОНҐРЕС БУВ ГОЛОВНИМ ПРЕДМЕТОМ НАРАД ЕКЗЕКУТИВИ УККА

(Закінчення з 1-ої стор.)

торів та багато посадників міст видали спеціяльні Проклямації з тієї нагоди. Про це відзначення Тижня Поневолених Народів обширно подав „Голос Америки" до всіх країн за залізною заслоною.

— Резолюцію конґ. Д. Фляда про відновлення Українських Церков в Україні знаходиться тепер в Комісії закордонних справ в Палаті Репрезентантів. Голова цієї Комісії конґресмен Т. Морґан звернувся в цій справі до державного департаменту ЗСА.

— Президент УККА проф. Добрянський звернувся до всіх членів УККА, закликаючи їх брати участь у виборах Президента ЗСА. Серед проводу Республіканської партії провідну роботу виконують Тарас Шмаґала, Степан Скубик та ін.

— Проф. Л. Добрянський зізнавав перед Комітетом Республіканської Краєвої Конвенції про стан поневолених народів, а адвокат Іван Робертс — про положення українського народу від імені УККА.

— Президент УККА проф. Л. Добрянський робить всі можливі заходи для участи в XI Конґресі УККА одного з найвищих достойників американського Уряду. Вживається заходів для прийняття української делеґації президентом Р. Ніксоном.

— Був висланий протест до проводу Олімпійських Ігрищ в Мюнхені, в якому домагалося українських атлетів представляти по їх національності, а не по фальшивій назві „совєтські", або „рашен".

— Проф. Л. Добрянський висловив признання делеґаціям УККА і другим організаціям за їх діяльність на Конференції ВАКЛ в Мексіко Сіті, де всі резолюції про поневолений український нарід були прийняті одноголосно.

Пані Уляна Дячук звітувала про фінансовий стан УККА.

Звіти з участи в різних конференціях

Віце - президент Й. Лисогір звітував про його участь в Крайовій Конвенції Демократичної партії в Маямі, на якій представники етнічних груп не були допущені до зізнань перед Програмовою Комісією. Робляться заходи щодо зустрічі Ради Національностей Демократичної партії в справі дальшої співпраці з кандидатами на президента і віце - президента ЗСА від Демократичної партії.

Правний дорадник УККА адв. І. Робертс звітував про свої свідчення перед Програмовою Комісією Республіканської партії, які були прийняті дуже прихильно, як це свідчить лист до нього від сенатора Д. Тавера з Тексасу.

Д-р В. Душник і І. Білинський — делеґати УККА на Конференцію ВАКЛ в Мехіко Сіті — звітували обширно про свою участь в цій Конференції.

Координатор Молоді УККА інж. М. Семанишин звітував про відвідини делеґацією УККА молодечих таборів СУМА, ОДУМ і ПЛАСТ.

Засуд вбивників на Олімпійських ігрищах

Перед закінченням зборів Екзекутива УККА прийняла одноголосно резолюцію, що засуджує брутальне вбивство 11-ти ізраїльських спортсменів арабськими терористами. Текст резолюції вислано до ізраїльського амбасадора І. Рабіна у Вашинґтоні та до американської преси.

У ФІНАНСОВОМУ ЗВІТІ ДЕМОКРАТИЧНОЇ ПАРТІЇ сказано, що сенатор Джордж МекҐоверн позичив 2 мільйони із кас політичних прихильників для продовження виборчої кампанії у свою користь.

З нагоди вінчання нашого сина ЛЮБОМИРА з МАРІЄЮ КОРОПЕЙ складаємо дар на ФКУ — 100.00 долярів.

Іванна і Святослав Зобнів

Примітка від Головної Екзекутиви ФКУ: інж. Святослав Зобнів є добродієм ФКУ і Представником ФКУ в Рочестері, його син Любомир є також добродієм ФКУ і Представником ФКУ в Бінгамтоні.

Весілля відбулось 20 травня ц. р. Молодій парі Марії і Любомирові — многая літа!

ГОЛОВНА УПРАВА
СПІЛКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ АМЕРИКИ

повідомляє, що

ШОСТА КРАЙОВА ЗУСТРІЧ ДРУЖИННИКІВ СУМА

— відбудеться —

на Оселі СУМА „Київ" біля Детройту
в днях 23 і 24 вересня ц. р.

під кличем

„За правду будемо битись!"

ЗУСТРІЧ БУДЕ ПРИСВЯЧЕНА СТУДІЯМ ЛІТЕРАТУРНИХ І ПОЛІТИЧНИХ ПИСАНЬ „НЕСКОРЕНИХ".

ГОЛОВНА УПРАВА СУМА

ТИЖДЕНЬ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ ВІДБУВАЄТЬСЯ В ДНЯХ 17-24 ВЕРЕСНЯ

(Закінчення з 1-ої стор.)

Замовляти кімнати завчасу безпосередньо на „Союзівці": (914) 626 - 5641.

За тиждень перед З'їздом журналістів, у суботу 16 вересня, у великій охолодженій залі „Веселка" відбудеться вибір „Міс Союзівки" на 1973-й рік, і з тієї нагоди велика мистецька програма, в якій між іншими виконавцями, візьме участь Танцювальний Ансамбль з Монтреалю, під мистецьким керівництвом Петра Марунчака.

25-ліття українського дівочого коледжу

У суботу 16 вересня увечорі відбудеться в головній будові української вищої школи — дворічного коледжу для дівчат, Менор Джуніор Коледжу в Дженкінтавні біля Філядельфії, святкове відзначення Срібного Ювілею цієї школи, з часу її заснування українськими Сестрами Чину св. Василія Великого. Перед ювілейним бенкетом відбудуться оглядини нової модерної бібліотеки Коледжу, з її окремим Українським Відділом, а також Української Кімнати, в якій зібрані мистецькі твори та вироби і яка постійно поповнюється подарунками від укранських громадян. При Менор Джуніор Коледжу працює Український Клюб, викладачем музики і співу є там проф. М. Длябога. Під час Ювілейного бенкету відбудуться також концертові виступи.

ПРОФІЛЬ ПИСЬМЕННИЦІ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

Черемошем" (1967). Тут не тільки побут Гуцульщини, але й ріст національної свідомости гуцулів і їх місце в змаганні за незалежність України. Окрім гуцулів — ще наверствування різних ґенерацій інтеліґенції.

Письменниця мала розвинене відчуття гумору. Вона любила оповідати веселі історії з власного життя, з лікарської практики її чоловіка. Пам'ять у неї була надзвичайна, тож не дивно, що ота повість про Гуцульщину вірна в найменших детялях. Письменниця виступає тут уже в ролі заміжньої жінки.

В повісті „У досвітню годину" постать письменниці зарисовується ще дуже молодою дівчиною. Тут вона представляє українське село перед першою світовою війною і його ролю у визвольних змаганнях. І одна і друга повісті перейняті глибоким патріотизмом авторки. Цю повість, як згадує в передмові її брат, д-р Михайло Лоза, побачила Марія Остромира вже на смертній постелі. Вона вже не мала сили читати, ледве торкнулася книжки, і тільки ніби світло якесь пройшло її обличчям. Поклавши біля себе книжку, вона вдивлялася в її обкладинку.

Останню історичну повість „Лемківщина в огні" (1971) Марію Остромиру спонукала написати книжка польського автора Яна Ґерґарда „Луни в Бещадах", в якій він намагався зганьбити УПА. Тут авторка використала спогади- хроніку командира Хріна і командира Островерхи. Вона пише: „Замість писати про якісь нереальні постаті та фантастичні події, я зобразила постаті живі, невидумані. А щодо їхніх дій та їхніх геройських подвигів, то вони просто неперевершені". Далі вона каже: „Мені, щоправда, навіть не страшно перед критикою. Бож я не для заспокоєння амбіцій писала цю книжку. Моїм бажанням було подати правдиві дії УПА, тоді як вороги стараються представити їх у кривому дзеркалі".

Більша частина творів Марії Остромири зв'язана з Львівщиною, Гуцульщиною і Лемківщиною. Усі вони — це віддзеркалення душі селянина й нашого інтеліґента в процесі їх духового усвідомлювання, змагу за незалежність і самостійну державу. Марія Остромира — це письменниця реалістичного пера. У її творах — живість сюжету, ліричність поодиноких фрагментів, колорит дії і невимушений, легкий гумор.

УВАГА! УВАГА!

МАТУРИСТКИ гімназії СС. Василіянок у ЛЬВОВІ з року 1923!!!

Хто з Вас хоче взяти участь у ТОВАРИСЬКОМУ З'ЇЗДІ у 1973 році, просимо зголоситись на адресу:

IRENE MAKARUSHKA
206 56th Street Downers Grove, Ill. 60515

Українська Музична Студія

ПІЯНІСТКИ ПРОФ. НАТАЛІЇ КОТОВИЧ ОГОЛОШУЄ ВПИСИ ДЛЯ ДАВНІХ ТА НОВИХ УЧНІВ

на ШКІЛЬНИЙ РІК 1972-73

Предмети навчання: фортепіян, теорія музики.
В програмі: пописи та Річний Концерт.

Початок навчання: понеділок 11 вересня ц. р.
Адреса Студії: 856 N. Ringgold St. та Дім Української Молоді, 4949 Old York Rd.

- Зголошення кожного дня від год. 8-10 рано, та вечір тільки в понеділки та середи від год. 6-8, особисто або телефонічно на тел. PO 3-6799.
- Проф. Наталія Котович вчить теж в одній із найкращих шкіл музичних Settlement Music School у Філядельфії, як теж є членом учительського збору Українського Музичного Інституту у Філядельфії.

НОВОЮ КОРОЛЕВОЮ КРАСИ В ЗСА ВИБРАНО на змаганнях у Атлантик Сіті 23-річну студентку Террі Енн Люсьєн, уродженцю стейту Вісконсин.

НА ОСТРОВІ САНТА КРУЗ влада закликає населення сприяти всім можливим, щоб поліція скорше зловила решту злочинців, винних у смерті 8 американців. Влада попередила, що бандити мають зброю, і подала для населення спеціяльний телефон, щоб повідомляли про кожного підозрілого в поліцію. Двох уже заарештовано, п'ятьох бандитів ще розшукують.

В ТРЕТЮ РІЧНИЦЮ ТОГО ДНЯ, КОЛИ ВІД НАС ПЕРЕДЧАСНО ВІДІЙШОВ НАШ ДОРОГИЙ І НІКОЛИ НЕВІДЖАЛУВАНИЙ

БОРИС ДРАГАН

в середу, 20 вересня 1972 р.
в годині 8-ій рано, в Церкві
ПОКРОВА ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ
в ОЗОН ПАРКУ, Н. Й.
О. ЛЮБОМИР МУДРИЙ ВІДПРАВИТЬ

СЛУЖБУ БОЖУ
В ЙОГО НАМІРЕННІ

ХРЕСНА МАМА

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ

бл. п. хорунжого ТЕОДОРА ГРІНЧЕНКА

в неділю, 17 вересня 1972 року

відправиться зараз після Служби Божої

ПАНАХИДА

в катедрі св. Володимира
160 Захід 82-га вулиця в Ню Йорку, Н. Й.

Просимо Приятелів, Лицарів Залізного Хреста та Знайомих взяти участь в Панахиді.

ОРДЕНСЬКА РАДА
ЗАЛІЗНОГО ХРЕСТА

Замість квітів на могилу
бл. п. СТЕФАНІЇ ГЕРМАК
складаємо 25.00 долярів
на Фонд Катедр Українознавства
в Гарвардському університеті.

Михайло і Стефанія САЛДАНИ

Замість квітів на свіжу могилу
бл. п. МИХАЙЛА ГУҐЛЯ
пересилаємо 50.00 долярів
на Фонд Катедр Українознавства в Гарварді.

Ірена і Петро ЗАЛИВИ
Аня ЗАЛИВА-ГОВАРД

ПОДЯКА

З волі Всевишнього дня 21-го червня 1972 р. у Вашинґтоні, Д.К. відійшов у Вічний Світ мій Найдорожчий МУЖ

бл. п. ІВАН МИКОЛАЄНКО

інженер-землемір, полковник Армії УНР, ад'ютант ген. Павленка у Зимовому Поході, учасник всіх визвольних змагань, а згодом, активний член різних комбатантських та громадських організацій. Відійшов він ненадійно, залишаючи мені самоту, пустку та безмежну тугу.

Цією дорогою, складаю мою найщирішу подяку п. А. Бігунові, п-ству Зиньокам, п-ні Е. Лукасевіч та п. М. Бохнові, які в час мого найбільшого горя, перші подали мені помічну руку та принесли розраду в моєму смутку та болю. Щиро їм дякую за відвідини Покійного у шпиталі.

Моя найсердечніша подяка п. О. Зинюкові, що всебічно і повністю занявся всіма справами у переведенню похоронних обрядів мого покійного Мужа.

Дякую сердечно Всеч. о. П. Будному, пароховi укр. прав. церкви св. Андрея за відправлення Панахиди та похоронних обрядів у Вашинґтоні, а п. Ю. Філіпові за звеличання цих сумних відправ його співом. Щиро дякую о. митр. Й. Креті за переведення похорону та прощальні слова над домовиною Покійного на Укр. Прав. Цвинтарі в С. Бавнд Бруку, а п. проф. І. Палідворові і хорові за співи.

Моя щира подяка о. митр. прот. А. Кістю і о. Брінко, хорові та комбатантським організаціям Міннеаполісу за відправлення Панахид по Покійному. Рівнож дякую оо. монс. Г. Лийн і Т. Даффі, оо. Донован, Гелвік і Феррейрі із Вашинґтону та о. митр. прот. І. Шпаченкові з С. Бавнд Бруку, за відслуження Служб Божих, Панахид чи за їх участь в похоронних відправах.

Щиро а щиро дякую Побратимам по Зброї Покійного, які не жаліючи ні часу ні труду, зорганізовано прибули із Ню Йорку, щоб віддати останню прислугу Покійному, а це: п. ген. хор. А. Валійському, який пращав Покійного від Військового Ресорту ВО УНРади, п. полк. Д. Бакунові, приятелеві Покійного з Армії УНР 1919-1920 рр., що пращав від Центрального Комітету Вшанування Пам'яті от. Симона Петлюри, п. підполк. П. Самойлюку від УНДС-у, п. май. Я. Фартушному від Комбатантських організацій міста Ню Йорку, пп. май. І. Винникові і хор. Т. Гринченкові від Ради Ордена Залізного Хреста, п. пор. О. Зинюкові, пор. В. Маєвському і хор. М. Бохнові від Відділу ОбВУА у Вашинґтоні, Д.К., та всім представникам Станиці Вільного Козацтва із Ню Йорку.

Моя безмежна вдячність і подяка нашому приятелеві, п. М. Бігунові, який прибув із Клівленду, щоб в імені своєї родини взяти участь у похороні, та за його прощальні слова над домовиною Покійного і в часі тризни.

Моя щира подяка всім тим, що в пам'ять Покійного замовили Служби Божі, зложили датки на добродійні цілі чи склали квіти, а це: п-ству А. і М. Бігунам, п-ству І. Руденським, п. д-р Л. Марголін, п-ству Донован, п-ству О. Зинюкам, п. М. Бохнові і іншим.

Почуваюся рівнож до зложення моєї щирої подяки всім тим, які листовно прислали свої вислови співчуття та цим принесли розраду в моєму невмолимому горю. Впершу чергу складаю щиросердечну подяку Президентові УНРади, п. д-рові М. Лівицькому, Голові ВО УНРади, п. С. Довгалю, ген. В. Филиновичу, полк. д-рові С. Єрмоленку і його дружині з Міннеаполіс, ген. П. Самутіну з Балтіморе, як рівнож всім членам Відділу ОбВУА в Міннеаполіс.

Щиро дякую Сестрицтву при Церкві-Пам'ятнику в С. Бавнд Бруку за приготовлення тризни, а похоронному заведенню Рінальді у Вашинґтоні за совісне та зразкове переведення похорону.

Моя найщиріша подяка і всім тим, що в часі мого горя прийшли із поміччю чи словами розради, а я призабула їх згадати.

В глибокому смутку:
МАРІЯ — дружина

В пам'ять мого Незабутнього МУЖА, складаю скромну пожертву на:

Церкву-Пам'ятник у Бавнд Бруку	$100.00
УНРаду	50.00
Українських Воєнних Інвалідів	20.00
Українських Комбатантів	20.00
Бібліотеку ім. Симона Петлюри в Парижі	20.00
Видавництво „Тризуб"	50.00

Увага! **НЕДІЛЯ, 24-го ВЕРЕСНЯ 1972 Р.** Увага!

Осередок УПЦеркви в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

В ЦЮ НЕДІЛЮ ВІДБУДЕТЬСЯ

ПОСВЯЧЕННЯ

НОВОПРИДБАНОГО УКРАЇНСЬКОЮ ПРАВОСЛАВНОЮ ЦЕРКВОЮ В ЗСА МАЄТКУ

за такою програмою:

Субота, 23 вересня, год. 6:30 веч. — АРХИЄРЕЙСЬКА ВСЕНІЧНА.

Неділя, 24-го вересня —

год. 9:30 ранку — СОБОРНА АРХИЄРЕЙСЬКА СЛУЖБА БОЖА і відслонення плякет Св. Кн. Ольги, що їх дарувало Об. Жінок ОЧСУ. Після Сл. Божої церковна процесія на терен новопридбаного маєтку.

год. 12-та — МОЛЕБЕНЬ ПОДЯКИ і посвячення постійного польового вівтаря на терені нового маєтку.

год. 1-ша по пол. — ПОСВЯЧЕННЯ ПРИМІЩЕНЬ у головному будинку нового маєтку під постійну мистецьку ґалерію. Огляд праць, що їх уже одержано від українських образотворчих мистців.

Сповіщаючи про радісну подію, — придбання додаткової землі для дальшої розбудови Осередку Церкви в Бавнд Бруку, водночас запрошуємо до численної участи в цьому всеукраїнському святі.

КОНСИСТОРІЯ УПЦ в США

Увага! Пассейк й околиця! Увага!

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ДІМ і ПЛАСТПРИЯТ в ПАССЕЙКУ, Н. Дж.

— влаштовує —

в неділю, 17-го вересня 1972 року

ВЕЛИКИЙ ОСІННІЙ ПІКНІК

на який запрошує Громадянство і Молодь Пассейку й околиці

ПЛОЩА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ при 273 Hope Ave.

В програмі: ГРИ, ЗАБАВИ і ТАНЦІ.

Початок: год. 1-ша по пол. Вступ: 1.00 дол.

СТУДІЯ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ ТАНКІВ І РИТМІКИ

при ШКОЛІ УКРАЇНОЗНАВСТВА СВ. ПОКРОВА

повідомляє про

початок навчання в суботу, 16-го вересня 1972 року

в приміщенні ЦЕРКОВНОЇ ЗАЛІ, 97th Ave. і 87 вул. в ОЗОН ПАРКУ

під зарядом УЛЯНИ КУНИНСЬКОЇ ШМЕРИКОВСЬКОЇ

Інформації телефонічно (212) 728-6943

З НОВИХ ВИДАНЬ

З світлих сторінок минулого

М. М. Дирда ЧСВВ: ЯСНА ГОРА В ГОШЕВІ. Українська Духовна Бібліотека В-во оо. Василіян, Ню Йорк, Н. Й., 1972, ЗСА, Стор. 144, ціна 2.00 дол.

Живемо в розсіянні, на чужинах. Роки минають. Час своєю сірою й невпинною дійсністю, наче пилюкою притрушує сліди нашого минулого, наші дорогі рідні місця, наші прецінні і святі пам'ятки.. Де-не-де-, в декого — у цей жорстокий, твердий, розбурханий час,— іще блимне проміччик віри, надії . . .

Оцим ясним променем, що озорює наш шлях, що прокидає у нас віру, а з нею й любов до нашого рідного, великого минулого, — без якого здоровий нарід, як не хоче позбутись свого коріння буття, не може існувати, — є й оця книжка: „Ясна Гора в Гошеві". Написана вона сумлінно, докладно і з серцем любови до Небесної Цариці й до українського народу.

Вже з самої бібліографії, — і то тут, на чужині, зібраної, — бачимо скільки труду, запопадливости вклав Впр. Автор у цю свою працю. Від опису околиць Гошева, початків монастиря, його розвитку, до історії чудотворної ікони, історії чудес і ласк Божої Матері, з розцвітом життя Ясної Гори, паломництв, аж до понурих днів другої світової війни й до остаточного нашестя большевицької Московії, 1944, — усе описане і списане з великою кметливістю і з глибокою любов'ю до святого місця ласк і молитви — Ясної Гори в Гошеві.

Небагато в нас таких праць, так вичерпно опрацьованих: треба бути сильно замилуваним у рідну історію св. місць, у наше те минуле, щоб написати таку працю.

Ця книжка повинна знайтися — не в бібліотеці, для гонору, а — в руках кожного з нас, хто ще шанує й любить своє рідне, хто хоче оживити — засмічене важкою сучасністю — своє серце й душу, хто хоче — хай, що й на чужині! — дихнути світлими просторами ЯСНОЇ ГОРИ В ГОШЕВІ, де ПРЕКРАСНА ДІВА СІЯЄ! . .

Книжка видана старанно. Похибки при — очевидні́м — другім накладі можна усунабути.

Обкладинка роботи нашого гідного майстра в графіці — мистця Якова Гніздовського.

Набути цю книжку — писати на адресу:

Rev. Marko Dyrda, OSBM
1745 Washington avenue
Bronx, N. Y., 10457 U. S. A.

М. Островерха

Відбулася Конференція Ц. К. ОДУМ

Акрон, Н. Й. (О. Шевченко — Неначе вчора чулися слова: „З цією хвилиною вважаємо літній сезон на одумівській Оселі „Київ" відкритим". А сьогодні вже, в дні ранньої осени Днів Праці, на оселю з'їхалися молодь, члени і гості, щоб закрити сезон, щоб попрощатися зі своїми друзями до побачення в наступному році. Хороші речі проминають дуже скоро — мабуть тому вони завжди залишаються приманливими.

Найважливішою подією в ці дні на Одумівці була 15-та конференція виконавчого органу Об'єднання Української Демократичної Молоді — Центрального Комітету ОДУМ-у. Хоч 14-та конференція відбулася всього пів року тому, але назбиралося дуже багато справ, які мусіли бути вже полагоджені. Перше, це остаточне оформлення зміни статуту ОДУМ-у. Провід ОДУМ-у працював над проєктами змін протягом кількох років і, у висліді, на 14-ій конференції в Торонто, голова Ц.К ОДУМ-у д-р Ю. Криволап офіційно представив учасникам пропоновані зміни в статуті, які глибше й докладніше окреслили б теперішній стан і майбутність ОДУМ-у. Учасники 15-ої конференції на оселі „Київ", на якій були делегати з Канади і ЗСА, ще раз переглянули ті зміни статуту,які пропонувала 14-та конференція а також поодинокі члени, внесли деякі зміни і однозгідно прийняли постанову, щоб новий статуту запропонувати Всеодумівському Надзвичайному З'їздові. Цей З'їзд мав би відбутися ще в 1972 році.

Другою дуже важливою справою була зустріч одумівців і старшого громадянства Канади - ЗСА. Рішено, що наступного 1973 р. ця зустріч відбудеться на новому терені в місті перебування найактивнішої Філії ОДУМ-у Чикаго.

Цікавою й дуже важливою точкою було обговорення пропозиції голови Ц.К. ОДУМ-у Ю. Криволапа на відбуття спільного одумівського виховно - відпочинкового табору. Цей табір плянуться відбути на Оселі „Київ" і в ньому взяли б участь одумівці з Канади , ЗСА й можливо представники з Европи. Мета такого табору, це витворити ближче взаємне ознайомлення членства організації. В той самий час мав би відбутися й табір Курсу Виховників. Це дало б можливість курсантам мати практику праці з Юним ОДУМ-ом при безпосередньому нагляді коменданта і старших Виховників.

Табір колишніх учасників Курсів Виховників

В ці дні на Одумівці відбувся також дводенний табір колишніх учасників одумівських Курсів Виховників. Комендантом цього табору був член Ц.К. ОДУМ-у І. Павленко. Програма табору була виповнена темами ідеологічного характеру, як доповнення до основної програми Курсу Виховників. Сентимент таких зустрічей викликає глибоке почуття взаємної пошани й скріплює могучу дружбу.

Інші події

Другий день свята Праці на оселі ОДУМ-у розпочався Службою Божою, яку відправив о. Борисенко, настоятель парафії св. Покрови УПЦ у Філядельфії. Участь у Службі Божій взяли гості й одумівська молодь, які разом з достойним отцем дякували Всевишньому за всі ласки й щедроти, якими Він обдарував нас, а особливо наших дітей, які провели літній сезон на лоні прекрасної природи Кетскильських гір. Над усім цим лунала мелодія співу молитов на місці зорганізованого хору під управою відомого одумівця Петра Гурського.

***

Пізніше в інтимній розмові старші згадували літній період і неофіційно плянували на майбутнє. А молодь розважалася спортом, забавами . . . прощалися і плакали з радости в надії до нового побачення в наступному році. І той час, хоч і довго чекати, прийде скоро.

О. Шевченко

Опера „Ноктюрн" Миколи Лисенка буде показана у жовтні в Ню Йорку

Ню Йорк. — Український Оперний Ансамбль під мистецьким керівництвом Лева Рейнаровича покаже у неділю 8-го жовтня в залі „Стайвесант Гайскул" при 345 Схід 15 вул., між 1 і 2 евню, одноактову оперу Миколи Лисенка „Нюктюрн", а в другій частині дасть концерт із творів М. Лисенка, для вшанування пам'яті батька нової української музики в 125-ліття його народження. У опері „Ноктюрн" або „Чар ночі" ролі виконують оперові солісти з різних театрів; Галина Андреадіс — Вакханка, перше виконання, Марта Кокольська — Пянна, Л. Рейнарович — Офіцер, а також: Г. Мирошниченко — Цвіркун, перше виконання, А. Борисенко - Рейнарович — Цвіркуниха, перше виконання, М. Дубровська — Покоївка. Музичний керівник проф. А. Берник, оформлення сцени В. Ласовський, постановник балету — О. Генза. У концертовій частині виступить також молодий оперовий соліст Б. Чаплинський. Будуть виконані сольові й ансамблеві твори М. Лисенка з його опер. Квитки в „Арці", „Еко", „Сурмі" та в день вистави — в касі театру від 3:30 дня.

СПОРТ

„Ч. СІЧ" ЗДОБУЛА ТРОФЕЙ УНСОЮЗУ
„Ч. Січ" — С. К. „Сербія" Елизабет 6:1 (1:0)

Бавнд Брук 10 вересня 1972 р. — Цю високу перемогу „Ч. Січ" здобула в змаганнях з клюбом „Сербія", що відбулися в рямцях „Дня Українського Народного Союзу", — Окружних відділів Ню Джерзі під проводом інж. О. Граба.

Після змагань і по закінченні мистецької програми, що її виконали мистецькі ансамблі СУМА з Пассейку і Байону, головний предсідник УНСоюзу И. Лисогір у присутності гол. касира п-і Уляни Дячук і ряду окружних урядовців УНС, урочисто вручив капітанові „Ч. Січі" трофей, гратулюючи при цьому за нову перемогу, як і за великі минулорічні успіхи.

Як і можна було сподіватися ці футбольні змагання притягнули велике число любителів футболу, які вже в цій зустрічі перевірили склад і силу тієї одиниці під сучасну пору української дружини на сході ЗСА, що виступає у вищій клясі, майже в повному українському складі, на усіх 18 змагунів, один чужинець! Перевіривши склад симпатики українського спорту поверталися до дому вдоволені, не тільки з тієї осягненої високої перемоги, але головно, що „Ч. Січ" залишається і на цей сезон в своєму чемпіонському складі, щоправда бракує Заремби і Ілича та зате повернулось їм кілька інших футболістів з чужих клюбів.

У звітових змаганнях, від початку аж до закінчення, „Ч. Січ" мала перевагу, завдяки якій напад здобув такий високий вислід. Вислід першої половини закінчився скромним 1:0, що його здобув Ренері. Серію голів, після перерви, започаткував Володимир Леонів, який здобув 2:0, а опісля 3:0. Дальші два голі здобув Любомир Лужняк — 4:0 і 5:0. Останнього голя для „Ч. Січі" здобув Дуда, після якого гості встановили вислід зустрічі 1 : 6.

У наступну неділю „Ч. Січ" має вже визначені перші лігові змагання у „Мейджер Дивізії" Шейфер Ліги Ню Джерзі з сильною дружиною Айріш - Амерікенс Елизабет на їхній площі Школи ч. 22. Намагання Управи ліги створити так зв. „Супер Дивізію з 8-ми найсильніших клюбів цілого Стейту не увінчались успіхом. Зате в цьому сезоні значно піднесено вартість звання чемпіона „Мейджер Дивізії", який крім дотеперішніх нагород отримає відносно високу фінансову нагороду в сумі тисячу дол. Майже усі клюби значно підсилили свої склади, з якими українським футболістам доведеться важко конкурувати. Склад „Ч. Січі" в звітових змаганнях без перешкоджених: М. Фарміги Вол. Каздоби і В. Ткача був: Лісевич, Касіяненко, Паньків, І. Паливода, Дуда, Понось, Лужняк, Гургач, Ренерей, Д. Паливода, Леонів. Менаджер і тренер Михайло Паливода.

У наступну неділю розпочинає свій сезон і II футбольна дружина. Тиждень пізніше виступлять обидві молодші дружини: новаків і учнів. П'ята футбольна юнацька дружина у віці 15 - 18 років розпочне свій сезон пізніше. Усі кандидати до тієї дружини з Нюарку, Елизабету, Пассейку, Випані й околиць можуть вже голоситися до Управи Т-ва, найкраще листовно на адресу: 680 Сенфорд Аве Нюарк, Н. Дж. 01106.

Гаківкарі „Ч. Січі" розпочнуть сезон у наступному місяці

Уже в наступному місяці в Гаківковій Лізі Велі Скейтерс, розпочинається новий сезон. Як і в попередньому році І гаківкова дружина „Ч. Січі" виступатиме в І дивізії тієї ліги. Згідно з інформаціями лігових властей, усі лігові гри в цьогорічному сезоні відбуватимуться на льодовій арені ім. Кеннеді при вул. Говард в Нюарку. Склад І гаківкової дружини майже без змін. Правдоподібно, з огляду на вік, (понад 19 років життя) не зможе виступати Олійник і І. Сорович. Їхні місця займуть молодші змагуни, що цього літа відбули гаківкову школу в Монтреалі, Канада.

Інші молодші юнаки випускники згаданої школи, як і інші заавансовані гаківкарі ввійдуть до складу II дружини „Ч. Січі", яка мала б ввійти до Гаківкової Ліги Юньйон Кавнті, якої змагання відбуваються на льодовій арені у Воріланку Парку в Елизабеті: Усіх заавансованих кандидатів до II дружини „Ч. Січі" запрошуємо голоситися до ланкового гаківки, Петра Семенюка.

О. Твардовський

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСоюзу

НЕДІЛЯ, 17-го ВЕРЕСНЯ 1972 р.

ПАТЕРСОН, Н. Дж. Збори 64 Відд. о год. 2:30 по пол. у Вінярського при 482 Main Street. — І. Бурний, секр.

ЙОНКЕРС, Н. Й. Збори Т-ва Подільська Січ 8 Відд. о год. 2-ій по пол. в церковній залі при Chestnut St. Проситься чл. прибути. — Управа.

НЮАРК, Н. Дж. Місячні збори В-ва св. І. Хрестителя 76 Відд. о год. 1-ій по пол. в Укр. Кат. Школі, Санфорд і Айві вул. Проситься вирівняти вкладки. — В. Боярський, гол., Т. Клебан, касир, М. Демчук, фін. секр.

ГАМТРАМК, Міш. Збори Т-ва Згода 20 Відд. о год. 11 рано в залі церкви Непорочного Зачаття. Проситься чл. прибути. — Р. Куропась, секретар.

БРИДЖПОРТ, Конн. Збори Т-ва Укр. Січ 59 Відд. о год. 2-ій по пол. в УНДомі, 500 Галлет вул. Буде вибір делегата на Конгрес УККА. Проситься чл. прибути. — М. Галькевич, секр.

ДЕТРОЙТ, Міш. Місячні збори В-ва св. о. Миколая 175 Відд. о год. 1:30 по пол. в УНДомі при вул. Мартін. Проситься чл. прибути. — Управа.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. Дж. Триквартальні збори В-ва Любов 37 Відд. о год. 2-ій по пол. в УНДомі, 214 Фултон вул. На порядку: звіти Управи та Конт. Комісії. Проситься чл. прибути. — А. Гнатюк, секр.

ТАРЗАН, Ч. 6010. Генерал Їтс залишає вільну руку Тарзанові

Я розмовляв з генералом Їтсом через гелікоптерове радіо. Він каже, щоб я офіційно не ангажувався в ніяку експедицію з виміною жінок, навіть щоб зберегти племінний мир!

Але плян вождя Улі, майоре Данне, ширший, як тільки виміна рогатої худоби і свиней кіків за жінок тупелів! Здається, що назрів момент, щоб тупелі й кіки з'єдналися — щоб створити міжплемінну унію!

Я сказав це генералові Їтсові. Він каже, щоб я тримав здалеку озброєних крісами кіків від тупелів — але не втручався до тебе й вождя Улі, якщо ви спробуєте поладнати обмін жінок за рогату худобу — мирно і неофіційно! . . .